

Beslutningsforslag nr. B 68. Fremsat den 27. november 1996 af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen)

Forslag til folketingsbeslutning

om dansk deltagelse i en opfølgingsstyrke i Bosnien-Hercegovina

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for en multinational opfølgingsstyrke i Bosnien-Hercegovina, som efter bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd i henhold til FN-pagtens kapitel VII udsendes under NATO-kommando til fortsat implementering af Fredsaftalen for Bos-

nien-Hercegovina og til støtte for de civile indsatser. Styrken vil udføre sine opgaver i henhold til Fredsaftalen for Bosnien-Hercegovina af 14. december 1995 og efterfølgende aftaler, som bemyndiget af FN's Sikkerhedsråd og i henhold til NATO-rådets beslutninger.

Bemærkninger til forslaget

I. Fredsaftalen for Bosnien-Hercegovina blev undertegnet den 14. december 1995. På baggrund af parternes anmodning i Fredsaftalen besluttede FN's Sikkerhedsråd ved resolution 1031 af 15. december 1995 under FN-pagtens kapitel VII at bemyndige indsættelse af den multinationale militære implementeringsstyrke, IFOR, under NATO-kommando og -kontrol. Med folketingsbeslutning B60 af 15. december 1995 meddelte Folketinget sit samtykke til danske militære styrkers deltagelse i IFOR. IFORs nuværende mandat udløber den 20. december 1996.

IFOR har sikret, at parterne har overholdt de militære forpligtelser i Fredsaftalen, og IFOR har skabt sikre rammer for de civile organisationers arbejde. I takt med opfyldelsen af de militære opgaver har styrken i stadig større omfang ydet direkte støtte til den civile implementering, herunder forbedring af infrastrukturen samt sikkerhed og praktisk bistand ved gennemførelsen af valgene i september 1996.

Der er sket store fremskridt i fredsprocessen, men der er lang vej igen for at sikre stabilitet og varig fred i området. Efterlevelse af de militære dele af Fredsaftalen er forløbet tilfredsstillende, men der er stadig behov for en militær indsats som sikkerhedsnet omkring de civile indsatser og for at sikre, at de opnåede resultater på det militære område fastholdes. IFORs tilstedeværelse har sikret, at parternes militære enheder er blevet adskilt, og at de er gået fra krigsfod til et fredstidsberedskab. Territorieafgivelserne ifølge Fredsaftalen har fundet sted. Dog udestår endnu afslutningen af mæglingen om Brcko. Parterne har indgået aftaler om regionale tillidsskabende foranstaltninger og våbenkontrol. De har indledt en restrukturering af deres politi med henblik på at opbygge demokratiske og troværdige politistyrker til at opretholde lov og orden i landet. En række af disse fremskridt kræver fortsat overvågning og bistand for at blive fastholdt. Dette gælder ikke mindst våbenkontrolaftalen, der endnu mangler at blive implementeret fuldt ud. Der er desuden fortsat behov for støtte til etablering af fri bevægelighed og til flygtninges mulighed for at vende tilbage samt til oprettelsen af demokratiske og funktionsduelige samfundsstrukturer.

Den store politiske, økonomiske og menneskelige investering, det internationale samfund har foretaget i fredsprocessen, må følges op. Der er enighed om en 2-årig stabiliseringsperiode for Bosnien-Hercegovina med henblik på en gradvis overdragelse af ansvaret til parterne selv. En multinational militær opfølgingsstyrke vil indgå som et vigtigt led i denne stabiliseringsperiode. Det forventes, at den militære tilstedeværelse gradvis vil kunne reduceres i perioden.

II. Der skønnes fortsat at være behov for en robust og troværdig NATO-ledet styrke i den videre fredsproces. Styrken forventes at blive på omkring 36.000 mand med deltagelse af tropper fra både NATO-lande og ikke-NATO lande, og herunder med landtropper fra både USA og Rusland.

Opfølgingsstyrken vil i lighed med IFOR blive udsendt efter parternes ønske og indforståelse med styrkens opgaver og magtbeføjelser samt på mandat fra FN's Sikkerhedsråd under Pagtens kapitel VII. Styrken vil fortsat være under NATOs politiske ledelse, kommando og kontrol.

Grundlaget for opfølgingsstyrkens opgaver og beføjelser er bestemmelserne i Fredsaftalen af 14. december 1995, parternes bekræftelse af deres fortsatte ønske om implementering af denne og om opretholdelse af forpligtelserne heri samt de efterfølgende aftaler, senest fra Paris-konferencen af 14. november 1996 og London-konferencen af 5. december 1996.

Opfølgingsstyrken vil have samme entydige kommando- og kontrolforhold som IFOR. Styrken udsendes i henhold til Fredsaftalen og FN-pagten med samme beføjelser som IFOR. Der vil fortsat blive tale om en veludrustet og robust styrke, der kan forsvare sig selv, opretholde sin fulde bevægelsesfrihed samt, om nødvendigt, vil kunne håndhæve sit mandat. NATOs militære øverstkommanderende i Europa (SACEUR) vil fortsat have det overordnede militære ansvar for operationen i Bosnien-Hercegovina.

De deltagende styrker vil fortsat operere under »rules of engagement« (regler for magtanvendelse, ROE) godkendt af NATO-rådet og i overensstemmelse med Fredsaftalens bestemmelser, Sikkerheds-

rådets vedtagelser samt international ret. De grundlæggende ROE-principper indebærer, at enhederne har ret til selvforsvar, at magtanvendelse skal være militært nødvendig og sidste udvej, at det så vidt muligt skal ske efter forudgående varsel, skal være proportional og på lavest mulige niveau, at der er pligt til at identificere militære mål før våbenanvendelse, herunder at søge at undgå følgeskader på civile, samt at gengældelsesaktioner ikke er tilladt.

Styrkens primære opgaver vil være at sikre, at de opnåede militære resultater fastholdes, og at skabe sikre omgivelser for den fortsatte politiske og civile indsats. Styrken vil skulle overvåge parternes militære styrker og sikre, at de opfylder Fredsaftalens forpligtelser, herunder at tunge våben og luftforsvars-våben forbliver i depot. Styrken vil ligeledes yde støtte til implementeringen af den indgåede våbenkontrolaftale og bistå med at fremme forudsætningerne for den almindelige bevægelsesfrihed i Bosnien-Hercegovina samt flygtninges og fordrevnes mulighed for at vende tilbage. Styrken vil desuden fortsat skulle understøtte den internationale civile FNpolitistyrke, IPTF, og de øvrige civile organisationer.

III. Regeringen finder, at Danmark i forlængelse af det hidtidige store engagement i det tidligere Jugoslavien og deltagelsen i IFOR også bør bidrage med tropper til en opfølgingsstyrke.

Det er planen, at det nuværende samarbejde, der er etableret med de øvrige nordiske lande, Polen og de baltiske lande vil fortsætte. Det danske bidrag forventes således fortsat at indgå i en nordisk-polsk enhed i rammen af en divisionsstruktur under amerikansk ledelse i det nordlige Bosnien. Enheden vil fortsat være sikret mulighed for artilleristøtte og anden støtte fra de amerikanske enheder samt flystøtte fra NATO.

Det er regeringens hensigt som udgangspunkt at bidrage til styrken med en panserinfanteribataljon, omfattende stab og stabskompagni, et panserinfanterikompani, en kampvognskadron og et logistikkompani, samt personel og elementer til Den nordisk-polske Brigades kommandostruktur og fælles enheder, samt til NATOs kommandostrukturer og de dertil knyttede højere placerede enheder, i alt ca. 750 personer. Der må i bidraget forudses en vis fleksibilitet, da det i forløbet kan vise sig påkrævet at tilpasse styrken for at kunne løse opgaven optimalt i forhold

til de stedfundne udviklinger og den øvrige tilpasning af NATO-styrken.

Overgang fra det nuværende IFOR-bidrag til ovennævnte bidrag til opfølgingsstyrken planlægges at finde sted i forbindelse med rotationer i løbet af januar-april 1997.

De danske tropper vil indgå i det samlede danske engagement i Bosnien-Hercegovina, som også omfatter bred støtte til de mange civile organisationer, herunder udsendt personale til den civile FN-politistyrke, til OSCE, hvor Danmark i 1997 vil have formandskabet, til den Høje Repræsentants kontor samt til EU's observatørmission, ECOMM.

IV. Under henvisning til det anførte samt i henhold til Grundlovens § 19, stk. 2, hvorefter Kongen bortset fra forsvar mod væbnede angreb på riget eller danske styrker, ikke uden Folketingets samtykke kan anvende militære magtmidler mod nogen fremmed stat, anmodes Folketinget om at meddele sit samtykke til, at danske militære styrker fortsat stilles under NATO-kommando med henblik på at deltage i den multinationale militære opfølgingsstyrke i Bosnien-Hercegovina, hvor mulighederne for at anvende militære magtmidler er til stede. Det lægges samtidigt til grund, at der er tale om en fortsat international militær tilstedeværelse efter parternes ønske og med deres indforståelse med de magtbeføjelser, der tillægges styrken.

Den samlede danske landmilitære indsats i Bosnien-Hercegovina vil betyde udsendelse af ialt ca. 750 mand og materiel til en værdi af ca. 850 mio. kr. Nettobeløbet ved udsendelse i et år anslås til ca. 445 mio. kr., som vil kunne afholdes indenfor forsvarsrammen.

Ud over styrkebidraget vil Danmark i lighed med tidligere skulle bidrage til finansieringen af de NATO-fællesudgifter, som er forbundet med operationen.

Regeringen finder, at det falder i klar og naturlig forlængelse af den hidtidige danske indsats i det tidligere Jugoslavien, at Danmark sammen med de mange øvrige NATO og ikke-NATO lande bidrager til opfølgingsstyrken med henblik på at skabe den nødvendige sikkerhed for en konsolidering af fredsprocessen som grundlag for en stabil og varig fred i området.

Skriftlig fremsættelse (27. november 1996)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Herved tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk deltagelse i en opfølgingsstyrke i Bosnien-Hercegovina.

(Beslutningsforslag nr. B 68).

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for en multinational opfølgingsstyrke i Bosnien-Hercegovina, som efter bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd i henhold til FN-pagtens kapitel VII udsendes under NATO-kommando til fortsat implementering af Fredsaftalen for Bosnien-Hercegovina og til støtte for de civile indsatser. Styrken vil udføre sine opgaver i henhold til Fredsaftalen for Bosnien-Hercegovina af 14. december 1995 og efterfølgende aftaler, som bemyndiget af FN's Sikkerhedsråd og i henhold til NATO-rådets beslutninger.

Der er enighed om, at det er nødvendigt med en fortsat international militær indsats i Bosnien-Hercegovina for at skabe det nødvendige sikkerhedsnet omkring de mange civile opgaver, der udestår, og for at sikre, at de resultater, der er opnået på det militære område, fastholdes. De mange politiske, økonomiske og menneskelige ressourcer, der allerede er investeret i fredsprocessen, må følges op for at skabe det nødvendige grundlag for en stabil og varig fred i området.

Den nuværende militære styrke i Bosnien-Hercegovina, IFOR, blev indsat på parternes klare anmodning i Fredsaftalen for et år siden. Opfølgingsstyrken vil blive indsat på samme grundlag efter parternes ønske og med deres indforståelse med styrkens opgaver og de magtbeføjelser, styrken tillægges med henblik på at kunne håndhæve de forpligtelser, parterne har påtaget sig i Fredsaftalen.

Opfølgingsstyrken vil i lighed med IFOR være under NATOs politiske ledelse, kommando og kontrol. Styrken vil blive udsendt på mandat fra FN's Sikkerhedsråd under FN-pagtens kapitel VII. Den endelige resolution forventes at foreligge den 18. december 1996. Styrken vil blive sammensat af tropper fra både NATO-lande og ikke-NATO lande.

Parterne har i Paris den 14. november 1996 tilsluttet sig planerne om en 2-årig stabiliseringsperiode for Bosnien-Hercegovina. Opfølgingsstyrken vil indgå som et vigtigt led i heri.

Opfølgingsstyrken vil blive noget mindre end den nuværende IFOR-styrke, men der skønnes fortsat at være behov for en robust og troværdig styrke. Der planlægges med en styrke på op til 36.000 mand. Styrken vil kunne reduceres i løbet af mandatperioden, i takt med at opgaver og ansvar gradvis kan overdrages til de bosniske myndigheder.

Styrkens primære opgaver vil være at sikre, at parterne fortsat overholder de militære forpligtelser i Fredsaftalen, og at skabe sikre omgivelser for den fortsatte politiske og civile indsats. Styrken vil desuden i muligt omfang yde støtte til de civile opgaver.

Regeringen finder det naturligt, at Danmark i fortsættelse af det hidtidige store engagement i det tidligere Jugoslavien bidrager med tropper til opfølgingsstyrken. Det danske bidrag vil blive på ca. 750 personer. Det er hensigten at fortsætte det nuværende samarbejde om en fælles enhed med de øvrige nordiske lande, Polen og de baltiske lande under en amerikansk division i det nordlige Bosnien-Hercegovina.

Idet jeg iøvrigt henviser til bemærkningerne til beslutningsforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.